

Motion till riksdagen 2018/19:1290

av Yasmine Eriksson m.fl. (SD)

För ett stärkt djurskydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bevara och utveckla svensk animalieproduktion och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ändamålsenlig djurskyddsnivå med minskad byråkrati och större flexibilitet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kostnads–nyttoanalyser gällande förslag rörande djurskydd och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ligghallskravet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om djuromsorgsprogrammen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillståndsplikt för cirkusar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en positiv lista över de djur som ska vara tillåtna att hållas på cirkus och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en positiv lista för sällskapsdjur och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de som arbetar med djurskyddstillsyn av animalieproduktion i största möjliga mån ska ha yrkeserfarenhet av djurhållning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kostnadsansvar och rättssäkerhet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en uppdatering av straffskalan för grovt djurplågeri och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om djurskyddspolis på nationell nivå och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om märkning och registrering av katter och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rikstäckande översyn av de svenska djurparkerna och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot obedövad slakt och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökat rättsskydd för djur och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbud mot att överge katter och andra sällskapsdjur och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till forskning som syftar till att ta fram djurfria alternativ till dagens djurförsök och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en av världens mest omfattande djurskyddslagar och dessutom många oerhört duktiga djuruppfödare. Vår lagstiftning kring djuromsorg är unik och går mycket längre än den andra stora livsmedelsproducerande konkurrentländer använder. Vi anser att en god djuromsorg uppnås i de flesta fall för att lantbrukaren eftersträvar att djuren ska växa och må bra, där en god djurhälsa, tillväxt och produktion hänger intimt samman.

Vi i Sverige har friska djur och en låg antibiotikaanvändning, vilket ger goda skäl att bevara och utveckla svensk animalieproduktion. Den nuvarande trenden, emellertid, medför en ständigt minskande svensk jordbruksproduktion, vilket per automatik innebär ökad import av livsmedel från länder med lägre ambitioner på miljö- och djurskyddsområdet. En förutsättning för ett varierande kulturlandskap och mycket av vår biologiska mångfald är ett livskraftigt jordbruk. Öppna och levande landskap kan inte lagstiftas fram; det finns bara om det är lönsamt att bedriva jordbruk och hålla djur.

Den nya djurskyddslagen

Sverigedemokraterna ser positivt på den översyn som genomförts i samband med beslutet om en ny djurskyddslag. Djurens hälsa ska vara i fokus samtidigt som lagstiftningen behöver anpassas till en modern animalieproduktion och dess villkor. Sverigedemokraterna välkomnar att den nya djurskyddslagen tar steg mot att göra lagstiftningen mer målstyrd och mindre detaljstyrd. Samtidigt är det beklagligt att arbetet ännu inte slutförts utan att den tidigare regeringen sköt ett flertal frågor på framtiden genom tillsättande av nya utredningar. När nu en ny djurskyddslag finns på plats är det viktigt att noga följa hur den nya lagstiftningen fungerar i praktiken. Det är viktigt att säkerställa att lagen verkligen leder till att ett starkt djurskydd kan upprätthållas i kombination med minskad byråkrati och större flexibilitet. Det bör dock säkerställas att den målinriktade ramlagen leder till en ändamålsenlig djurskyddsnivå med minskad byråkrati och större flexibilitet. Fokus bör ligga på en mer flexibel och målstyrd djurlagstiftning med möjlighet till individuellt anpassade lösningar.

Kostnads–nytto-analys

Svenskt djurskydd ska ha höga ambitioner. Samtidigt är det uppenbart att det finns en målkonflikt mellan förbättrad djurvälstånd inom lantbruket och svensk konkurrenskraft

på området. Redan i dag innebär det starka svenska djurskyddet en konkurrensnackdel för svenska livsmedelsproducenter, vilket gör det svårare att öka svensk livsmedelsförsörjning. Det bör därför utredas närmare hur man kan höja ambitionen på djurskyddsområdet på mest effektiva sätt utan att hämma svensk konkurrenskraft. En kostnads–nytto-analys borde därför göras av hur olika förslag om höjd ambition inom djurskyddet påverkar svensk konkurrenskraft. Målet bör vara att fortsätta arbetet med att utveckla svenskt djurskydd med lägsta möjliga negativa påverkan för det svenska lantbruket.

Ligghallskravet

Ligghallskravet har upplevts som ett problem för många nötköttsproducenter som önskar ha sina djur frigående året om. Föreskrifterna innebär idag att djuren inte kan hållas frigående året runt även om vädret tillåter och fodertillgång tillgodoses. Det bör utredas hur regelverket kan förändras så att det kan underlättas för djurhållare att hålla djur utomhus, om nödvändiga förutsättningar finns.

Djuromsorgsprogrammen

Det är positivt att lantbruksnäringarna själva tar fram egna omsorgsprogram, där djurvälståndet förstärks samtidigt som de senaste vetenskapliga och tekniska landvinningarna kan tas till vara. Djuromsorgsprogrammen är även ett sätt att förbättra konkurrenskraften för svensk animalieproduktion. Programmen kan bidra till både ökad djurvälstånd, förbättrad djurhälsa och en ökad investeringsvilja samt stimulera nya innovationer och teknikutveckling.

Tillståndsplikt för cirkusar

En viktig del i ett bra och trovärdigt djurskydd är försiktighet med användandet av djur enbart för nöjes skull. En god utvärderingsgrund för djurs välmående är huruvida de får utlopp för sina naturliga behov och beteenden. Livet på en cirkus innebär i de allra flesta fall stora inskränkningar av möjligheterna till detta. Djuren drabbas av cirkuslivets kringresande och därmed följande transporter samt begränsade möjligheter till lämpliga utrymmen. Därför är det viktigt att följa upp djurens hälsotillstånd med jämna mellanrum. Djurhållande cirkusar måste enligt dagens regler besiktigas minst en gång årligen, före den första föreställningen för säsongen. Däremot ställs inga grundläggande krav på cirkusägarnas kompetens innan djurhållning kan komma på tal, utan det enda som kontrolleras är levnadsvillkoren samt att befintliga regelverk följs.

Vi anser därför att cirkusar ska omfattas av en tillståndsplikt där endast de cirkusägare som uppfyller vissa grundläggande krav beviljas tillstånd att hålla djur. Vid upprepade brott mot regelverken ska ett sådant tillstånd kunna dras in permanent. Dessutom bör de besiktningsbesök som i dag sker efter beställning av cirkusägarna själva kompletteras med icke förannmälda inspektioner, vad gäller både transporter och stationära förvaringsplatser.

Förbud mot icke-domesticerade djur på cirkus

Skötsel av icke-domesticerade djur regleras idag av samma föreskrifter som för djur i djurparker, dock med ett flertal undantag. Detta förefaller minst sagt orimligt, då djurhållning i djurparker kan motiveras med såväl artbevarande som undervisande syfte och alltså har mer än ett rent underhållningsvärde för människor.

Sverigedemokraterna delar Djurskyddsutredningens bedömning att icke-domesticerade djur inte är lämpliga att hålla inom cirkusverksamhet. Vi har därför välkomnat att den nya djurskyddslagen förbjuder elefanter och sjölejon i detta sammanhang, men ser en farhåga i att den nya djurskyddslagen enbart förbjuder ytterligare två arter, då det i framtiden skulle kunna öppna upp för andra icke-domesticerade djur inom cirkusverksamheterna.

Det existerar även ett gränsdragningsproblem på området över vad som är och inte är icke-domesticerade djur. Av den anledningen förespråkar Sverigedemokraterna att det i stället införs en s.k. positiv lista över de djur som ska vara tillåtna att hålla på cirkus och att andra djur per automatik förbjuds.

Införande av positiv lista för sällskapsdjur

Ordningen idag är att ansvarig myndighet har till uppgift att förbjuda djurhållning av exempelvis vissa exotiska arter. Detta är en ineffektiv ordning. Idag sker en tillströmning av nya exotiska arter till Sverige som sällskapsdjur. En bättre ordning vore införandet av en så kallad positiv lista som beskriver vilka djur som är tillåtna att ha som sällskapsdjur för privatpersoner. En sådan ordning skulle stärka djurskyddet och garantera att förbud inte utfärdas i efterhand. Det vore önskvärt att införande av en positiv lista för sällskapsdjur utreddes närmare.

Djurskyddskontroller

Djurskyddskontrollerna måste vara rättssäkra. Det är viktigt att de som arbetar med miljö- och djurtillsyn har relevant kompetens för ändamålet. Vi menar att de som arbetar med djurskyddstillsyn av animalieproduktion i största möjliga mån ska ha yrkeserfarenhet av djurhållning.

Kostnadsansvar och rättssäkerhet

I de fall myndighetsutövning leder till konsekvenser som har visat sig omotiverade måste djurhållaren hållas skadelös. Det är grundläggande att denna prövning kännetecknas av hög rättssäkerhet. Djurförbud är den mest drastiska konsekvensen, som i princip innebär näringsförbud. Beslut rörande djurförbud fattas i dag av tillsynsmyndigheten. Det bör utredas huruvida beslut rörande djurförbud kan överföras till domstol, samtidigt som det är viktigt att tillsynsmyndigheter fortsatt ges möjlighet att snabbt ta beslut om omhändertagande av djur som far illa. Det allmännas skadeståndsansvar vid fel eller försummelse i myndighetsutövningen kan inte anses vara tillräckligt. Om ett beslut upphävs bör staten därför ta ansvar för den skada och de kostnader som omhändertagandet medför.

Grovt djurplågeri

Sverigedemokraterna förespråkar skärpta straff för våldsbrottslingar där skydd av allmänheten är en viktig orsak och upprättelse för offer och anhöriga en annan. I och med detta vill vi även förtydliga vår syn vad gäller våld mot djur. Vi menar att det krävs en uppdatering av straffskalan för att höja brottens innebörd och betydelse samt för att sända ut skarpa signaler om hur allvarligt samhället ser på djurplågeribrott. För att samhället ska kunna förmedla budskapet att djurplågeri inte accepteras under några som helst omständigheter föreslår Sverigedemokraterna införandet av brottsrubriceringen ”grovt djurplågeri” samt att straffet för grovt djurplågeri ska vara lägst ett års fängelse och högst fyra års fängelse.

Inför en djurskyddsbalk

Svensk lagstiftning är idag splittrad vad gäller djurs rättigheter. Genom att samla all lagtext som rör djur i en särskild djurskyddsbalk kan man bättre åskådliggöra lagstiftningen samtidigt som man tydliggör och sätter fokus på djurens rättigheter.

Införande av nationell djurskyddspolis

Djuren kan inte föra sin egen talan, vilket gör dem beroende av människan och vår välvilja. Därför är det viktigt att arbetet med djur och hanterandet av brott mot djur sköts på ett korrekt och effektivt sätt. Dessvärre kräver denna typ av arbete ofta både resurser och specialkompetens, som är ovanliga inom den ordinarie polisorganisationen i dagens Sverige. I flera delar av landet har polisen idag inrättat avdelningar av djurskyddspoliser. Syftet med att inrätta en särskild djurskyddspolis är framförallt att samordna verksamheten och utveckla det förebyggande arbetet samt att öka lagföringen och skapa en mer rättssäker hantering av brott mot djur. Detta är en positiv utveckling, men det finns ett stort behov av att ta ett nationellt grepp. I Sverige har satsningarna på djurpoliser än så länge varit av mindre och lokal karaktär men finns i större utformning bland annat på Malta och i USA. De lokala satsningarna i Sverige har lyfts fram som ett föregångsexempel och har varit uppskattade av såväl polis som allmänheten. Vi vill se att det införs en djurskyddspolis på nationell nivå. För att djurskyddspolisen inte ska ta resurser från den övriga polisverksamheten vill vi att det införs en särskild utbildning i syfte att rekrytera ny kompetent personal.

Märkning och registrering av katter

Sverigedemokraterna välkomnar att den nya djurskyddslagen har gjort det olagligt att överge djur, men ser ett behov av fler åtgärder för att komma till rätta med problematiken. Sverigedemokraterna förordar därför att en obligatorisk id-märkning av katter införs i lagstiftningen. Vi anser att en märkning skulle minska problemen med övergivna katter, samtidigt som det bidrar till att upphittade katter lättare kan hitta hem. Dessutom förstärks kontrollen kring vilka djur som införs till Sverige. En lagstiftning om id-märkning av katter kan även bidra till att höja kattens status i samhället. Med tanke på att det återfinns ett fungerande register över hundars ägare bör det inte finnas några betydande praktiska hinder mot att även införa det för katter. Utgångspunkten bör vara att registret hanteras av Jordbruksverket.

Djur i djurparker

Djurparkerna har en viktig undervisande och folkbildande roll i samhället och djurparkerna arbetar dessutom artbevarande i en rad olika projekt. Sverigedemokraterna ser ett stort värde med våra djurparker och de projekt de arbetar med. Ett antal olika larmrapporter de senaste åren har dock visat att det finns djurparker som brister i sina rutiner och som inte lever upp till fastställda regelverk. Det har handlat om allt från dåliga arbetsförhållanden för personal till dålig djurhållning samt dåliga och underdimensionerade djurhägn. Med anledning av detta vill Sverigedemokraterna se en rikstäckande översyn av de svenska djurparkerna för att säkerställa att de lever upp till fastställda regelverk.

Förbud mot obedövad slakt

Många svenskar äter i dag kött från djur som halal- eller kosherslaktats, ofta helt utan att veta om det. Slaktmetoderna innebär kortfattat att djuren avlivas och avblodas helt utan bedövning, vilket innebär ett utdraget dödsförlopp med onödigt lidande, smärta och ångest. Eftersom det verkar finnas en marknad för dessa produkter och därmed också ekonomiska incitament börjar allt fler köttproducenter övergå till dessa slaktmetoder.

Andelen kött som slaktats med dessa båda slaktmetoder är växande. I vissa producentländer slaktas till exempel allt får- och lammkött med detta tillvägagångssätt. I en rapport från EU-kommissionen framkommer det att närmare 75 procent av nötkreaturen inom EU slaktas utan bedövning.

Sverigedemokraterna vill verka för att Sverige ska få möjlighet till undantag som möjliggör att vi kan stoppa importen av kött som kraftigt avviker från intentionerna i svensk djurskyddslagstiftning. Innan ett sådant undantag är på plats är det Sverigedemokraternas åsikt att regeringen bör verka för generella förbud på EU-nivå mot denna brutala slaktmetod. För att stärka konsumentmakten vill Sverigedemokraterna verka för att allt kött från djur som avblodats utan bedövning och saluförs i Sverige tydligt ska märkas. Vidare bör Sverige verka för att all mat som upphandlas via offentlig upphandling ska komma från djur som slaktats och avblodats efter bedövning i enlighet med intentionerna i svensk lagstiftning.

Utökat rättsskydd för djur

Djur ses i lagens mening som egendom. Att djur skulle ses som vilken ägodel som helst är något som de breda folklagren inte skulle hålla med om. Detta gäller i synnerhet när det handlar om sällskapsdjur. Det kan vara juridiskt svårt att hantera situationer där djur ses som både egendom och en älskad familjemedlem. Detta innebär att om man till exempel plågar ett djur döms man inte för den brottsliga handlingen man gjort mot djuret utan enligt svensk lagstiftning handlar detta om ett egendomsbrott. För att bättre spegla allmänhetens uppfattning om djurs juridiska status, i synnerhet sällskapsdjurs, bör en statlig utredning tillsättas för att komma med förslag på hur man kan stärka djurs juridiska status som individer. I samband med detta bör man överväga att införa en djurskyddsombudsman som kan bistå med juridisk hjälp i djurskyddsfall som gäller sällskapsdjur, men även för att främja husdjurs välbefinnande. En sådan ombudsman existerar redan i Finland.

Förbud mot att överge katter och andra sällskapsdjur

I Djurskyddsutredningen från 2011 föreslås det att det mer tydligt ska framgå av lagen att det är förbjudet att överge djur. Det finns idag en allmän inställning till katten som ger den en relativt låg status i samhället. En vanlig huskatt kostar inte mycket att köpa och många har på grund av okunskap uppfattningen att katten klarar sig själv ute i naturen – oavsett årstid och oaktat avsaknaden av mänsklig omsorg. Av Djurskyddsutredningen och de undersökningar som det refereras till på området kan konstateras att exempelvis ett övergett domesticerat djur som katten inte alls klarar sig särskilt bra, speciellt inte unga katter. Det är viktigt att det tydliggörs i lagstiftningen att det är förbjudet att överge katter och andra sällskapsdjur.

Djurförsök

Enligt svensk lag får djurförsök inte användas om fullgoda alternativ utan inblandning av djur existerar. Ändå genomförs flera tusen djurförsök per år i Sverige. Sverigedemokraterna vill sträva mot att användandet av djurförsök minimeras så långt det är möjligt genom att alternativa metoder som inte kräver inblandning av djur tas fram. Att verka för djurfria metoder handlar emellertid inte enbart om att se till djurens bästa. Djurförsök är dyra och det är vanligt förekommande att djurförsöken inte ger de kunskaper som krävs om hur människor påverkas av de läkemedel och kemiska substanser som testas. För att detta ska vara möjligt vill Sverigedemokraterna verka för ökat stöd till forskning som syftar till att ta fram djurfria alternativ till dagens djurförsök.

Yasmine Eriksson (SD)

Martin Kinnunen (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Runar Filper (SD)

Mats Nordberg (SD)